بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ފަސްވިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ފަސްވިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/191
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:

* ނަން: ޝަފީޤު ހުސައިން
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިއުމާފަ
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A243173
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: -

- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: -

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 25 ރަޖަބު 1437 / 02 މޭ 2016
- ނިމުނު ތާރީޚް: 19 ޝަޢުބާން 1437 / 26 މޭ 2016

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: 145-J/MD/2016/3008
- ފަސްވިއްޔާގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ނިންމުމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު

* ހުކުމްކުރެވުނު ތާރީޚް: 22 އޭޕްރިލް 2016
* ނިމުނު ތާރީޚް: 22 އޭޕްރިލް 2016

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
- ފަނޑިޔާރު އުސ.ޢަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު އުސ.ޢަބްދުﷲ ހަމީދު، ފަނޑިޔާރު އުސ.ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

- **ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/3008 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓުއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިޢާމާ ޝާހިދު ހުސައިންގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުން ބަލައިފައިވާ ފަސްޚުއްކާއެކެވެ.

މިފަސްޚުއްކާގައި އިސްތިއުނާފު ދައުވާ ފަރާތަކީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

- **ޤަރާރުކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/3008 ކޯޓު އަމުރު، އެކޯޓުން ނެރެފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިޢާމާ ޝާހިދު ހުސައިންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/3008 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު އެކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވާފައިވަނީ، 22 ޑިސެމްބަރު 2016 ދުވަހުގެ 20:12 އިން ފެށިގެން 02 ދުއި 2016 ދުވަހުގެ 20:11 އަށް ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިޢާމާ ޝާހިދު ހުސައިން (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A243173) މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަނޑައަޅާ ތަނެއްގައި ބަންދުކުރުމަށް ބަލައިގަތުމަށް އަމުރުކުރެއްވުމާއި، މިގޮތަށް ޝާހިދު ހުސައިން ބަންދުކުރުމަށް ބަލައިގަތުމަށް އަމުރުކުރެއްވީ ސަބަބަކީ، "މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި" ކަމަށް މިއަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތެވެ.

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/3008 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫންކަމަށްބުނެ ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިޢާމާ ޝާހިދު ހުސައިންގެ ފަރާތުން އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް، އަންނަނިވި 3 (ތިނެއް) ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް، އެނުކުތާތަކާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ގާނޫނުއަސާސީގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ ޙައްޤުގެ ކަމުގައިވާ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ލިބިނުދީ އަމުރުގެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ގާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓޭނީ ފަދަ ސަބަބުތައް ވުޖޫދުގައިވާކަން ބަންދުކުރުމަށް އެދުނު ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްގައި ހަމަކަށްވާއިރު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެއްވުމުގައި އެކަންކަން ތަޙުޤީޤުކުރައްވާފައިނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 9 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް މިމައްސަލައިގައި ޝާހިދު ޙުސައިން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ކަނޑައެޅުއްވާފައިވުން ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/3008 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިއުމަ ޝާހިދު ޙުސައިންގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއަކާއި، އެނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ދެއްކެވި ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅުއްވި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ އަދި ގާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނާ ބެލުމަށް، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/3008 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު އެކޯޓު އަމުރު ނެރެފައިވަނީ، 22 އޮގަސްޓު 2016 ދުވަހުގެ 20:12 އިން ފެށިގެން 02 ދުއި 2016 ދުވަހުގެ 20:11 އަށް ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިއުމަ ޝާހިދު ޙުސައިން (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A243173) މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ކަސްޓަޑީއާ ޙަވާލުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްކަމާއި، މިގޮތަށް ޝާހިދު ޙުސައިން ބަންދުކޮށްގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެއްވި ސަބަބަކީ،

މިނޫގެ ވައްކަން ޖުރުމަކީ ހައްދުފުރިހަމަވާ މައްސަލައާއި ގުޅިގެން މުޖުތަމައުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައިކަން މިއަމުރަކުން ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ށ) ދެވަނަކަމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިބިދީފައިވާ ހައްޤެއް ކަމުގައިވާ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ހައްޤު ޝަރީފު ޙުސައިންއަށް ލިބިދިނުމަށް އަމުރުގެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަން ބޭނީ ޝަރީފު ޙުސައިނުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، މިމައްސަލައިގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުން ބެލުމުން، ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ޝަރީފު ޙުސައިނަށް ފަހިކޮށްދީފައިވާ ކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މިހެންކަމުން ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީ ހޯދުމުގެ ހައްޤުން ޝަރީފު ޙުސައިން މަހުރޫމުކޮށްފައިވާކަމުގައި ބެލެވެންނެތްކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަކަމަކީ، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަސޭހަކަމަށް ބަލަންޖެހޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރުމާ މިނިވަން ފަސޭހަތަކުގެ ކުރިމައްޗަށް ބާރުވެރިކުރާ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ޤަވާއިދު" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 5 ސަބަބުގެ އިތުރުކަމާއި، އެއިން ސަބަބެއް ފުރިހަމަވެފައިވާކަން ނުވަތަ ބަންދުކުރުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ލިބިދީފައިވާ، ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހެކި ދެކިފައިވާ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުން ބަންދުގެ މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަސޭހަކަމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި 49 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J(MD)2016/3008 ކޯޓު އަމުރަކުން ބެލުމުން ރ.ކިނޮޅަސް/ ނިޔާމަ ޝަރީފު ޙުސައިނުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގެ ބާވަތަކީ މަސްތުވާތަކެތީގެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ޝަރީފު ޙުސައިން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒުން ކަސްޓަޑީއަށް ބަދަލުކުރުމުގެ އަމުރުކުރުމަށް ސަރަހައްދުގެ ގޮތުގައި އަމުރުކުރުމަށް ފާސްކުރިއްވާފައިވާ "މުޖުތަމައުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައިކަން" އެއަމުރަކުން ބެލުމުން

އެނގެން އޮތުމުން، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވެދާނެ މީހެއްކަމަށް ފަސޭހައިން ފެންނަ، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ހުއްދަ ސަބަބެއްކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ފަސޭހައިތަކުގެ ކުރިމަތިކަމަށް ބާސިކުއްޓާ ބަންދާވާ ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ޤަވާއިދު" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ށ) ހަތަރުވަނަކަމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައިވާ ނުކުތާތަކުގެ 9 ވަނަ ނަންބަރުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތީން މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުރި ހެކިތަކުގެ ވަޒަން، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ އޮތް މިންވަރާއި، އަދި އާއިލީ ބަރުލަމާނީ ކުރިއޮތޮވަޑައިގަތުމުގައި، އެކަމުގައި ހިލާ މީހުންގެ އަދަދަށާއި، ކުށުގެ ތަބީއަތާއި، އެކުށަކީ ކޮންފަދަ ކުށެއްކަން، ގޮތުގެ މިންވަރާއި، މީހުންނަށް ކުރިމަތިވެދާނެ ނުރައްކަލާއި ދިމާވެދާނެ ހާލަތްތަކާއި ބެލެންޖެހޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަ އޮތުމަށް ދިމާވެފައިވާ ކަމަށް،

ޝާހިދު ޙުސައިންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ބާވަތާއި، އެކަމުގައި ހިލާ މީހުންގެ އަދަދަށާއި، އެކުށުގެ ތަބީއަތާއި، ކުށުގެ ނުރައްކާ މީހާއި، އަދި މީހާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ އަދަދަށް ބެލުމުން، ޝާހިދު ޙުސައިން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ކުރިމަތިވާ ހާލަތު ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައިވާ ނުކުތާތަކުގެ 9 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހިލާފަށް ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތްކަމެވެ.

މިގޮތުން، އިސްތިއުނާފު ސަބަބުތަކުގެ އެއްވެސް ނުކުތާއެއް ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ބާވަތެއް ނެތުމުން މިމަސައްކަތުގައި ބާކީވީ ކުރިން ކުރެވުނު ނިންމުން ސާބިތުކޮށް، މިއިސްތިއުނާފުގައި ކުރިމަތިވީ ސުވާލުތައް އަދުލަށް ބަދަލުވެއްޖެ ކަމަށް ނިންމައިގެން ނިމުނީއެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތަށް ހުރުމާއެކު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J(MD)2016/3008 ކޯޓު އަމުރަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަދަލުގެންނަންޖެހޭފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ވިއަސް ހަމައެއް ފެންނަން ނެތްކަމަށް މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވެވުނު ހިނދު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J(MD)2016/3008 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލެއް ގެންނަންނުޖެހޭނެ ކަމަށްކަނޑައަޅައި، އެގޮތުގެމަތިން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.